

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XXXVII. Bernandinvs Scottvs Mediolanensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

BERNARDINVS SCOTTVS MEDIOLANENSIS.

Bernardinus tit. S. Petri in Monte Aureo Cardinalis Scottus Mediolanensis in Hanc vitalem auram procreatus est An. 1656. 16. Oct. cui patria Mediolanum obtigit, quod sui amœnitate soli totum orbem invitavit, ut arteptis etiam armis hunc Italiæ hortum longè pulcherrimum sibi vindicarent. Credo equidem vix ullam in toto terrarum orbe urbem reperias, quæ pluribus casibus defuncta fuerit, & ita defuncta, ut semper splendidior ex cineribus renasceretur. A Gallis diu ante Christum natum ædificata, sub finem Sæculi IV. Romanis, quorum victricia per totum terrarum orbem arma circumferebantur, in potestatem cessit. Eo quidem tempore à Maximiano Herculeo, Herculea vocabatur; Herculi magnificum templum exstruebatur, quod eo loco positum erat, ubi nunc ædes S. Laurentii existant. Temporibus S. Ambrosii ab Arrianis Urbi infidiæ struebantur; sed quidam ex vetustissimâ Tassiorum Familiâ, turrim suæ demandatam curæ, strenuè adversus irruentes tuebatur: inde Tassiorum de la Tour inclytum nomen. A. CCCCLII. ab Attila Hunnorum Rege funditus evertebatur. Viriges Gottorum Dux, centum & quinquaginta millium exercitu Italiam ingressus, A. 539. præclaram urbem capiebat, vastabatque. A. 568. Alboinus Longobardorum Rex Mediolanum occupabat, & longo jugo premebat; nam Longobardis ducenis plusquam annis usque ad Caroli Magni tempora parebat, & Lombardiæ, à Longobardis dictæ, caput evaserat. Carolus Magnus, Desiderio ultimo Longobardorum Rege A. Christi 774. ad Ticinum capto, Urbem Mediolanensem Imperio subiciebat. Friderici Barbarossæ temporibus, Mediolanum ad libertatem aspirabat; sed Imperator cives ferro, fame, pestilentia domuit: urbem etiam penitus delevit, humo sale conspersa, & terram aratro scindens, ne aliqua ædium vestigia restarent; impedire tamen non potuit, quo minus inclyta Urbs, adamata Italiam, comunibus Italiæ impensis reædificaretur. Postea à Carolo IV. qui regnavit ab A. 1337. ad A. 1378. Joanni Galeazio è Vice- Comitibus Mediolanensibus ejusque posteris perpetuus Vicariatus per Lombardiam summo Imperii detrimento concedebatur. Dicitur Imperator, multis Imperii ditionibus oppignoratis, aut abalienatis, Aquilam Imperii miserè deplumaverat. Friderico Marchioni Misniæ, contra se electo Imperatori 10000. marcarum solverat, ut Imperio cederet, & post eum Guntkero S Warzenburgico Turringo 22000. marcarum, & duo oppida in Thuringiâ dederat, ut & ipse acquiesceret. Regnum Arelatense, quod complectebatur Burgundiam, Lugdunensem agrum, Delphinatum, Sabaudiam, & Provinciam, unius prandii gratiâ in villa novâ prope Avenionem Galliæ Regi tradiderat. Sedecim civitates, ad Imperium pertinentes, vicinis principibus cesserant. Ut Filium suum Wenceslaum, monstrum illud hominum, ad Imperium promoveret, cuique electorum centum florenorum millia promiserat, cumque iis solvendis non esset, telonia Imperii abalienavit. Hinc Maximilianus Imperator dixisse fertur, quod eò pestilentior pestem Germania non habuerit; Nam reditus Imperii, qui adhuc tempore Barbarossæ 60. Tonnas auri conficiebant, hodie nimio plus decreverunt. Wenceslaus Caroli Filius, qui totum Imperium vendidisset, modò emptorem invenisset, prædicto Joanni Galeazio Vice- Comiti, ingenti pecuniâ numeratâ, Ducatum Mediolanensem A. 1395. omnino permisit. A. 1447. postquam vita excessisset Philippus Vice- Comitum ex hac familia ultimus, sine liberis ex legitimo matrimonio natis, Mediolanenses formam Reipublicæ constituebant; inde cruentorum

rum

rum origo bellorum enascebatur; nam Alponſus Arragonus Ducatum ad ſe trahebat, quod ſe diceret ex teſtamento defuncti hæredem; nec minùs Carolus Dux Aureliaceniſis Gallus principatum ſibi vindicabat, quòd filius eſſet Valentiniæ, quæ Soror erat hujus Philippi: Tertius Competitor acceſſit Franciſcus Sphortia, qui connubio ſibi junctam habebat Blancam Mariam Philippi filiam, quam tamen is extra matrimonium ſuſceperat. Hic populi favore & Venetorum viribus innixus Ducatum occupabat, cujus poſſeſſio Ludovico Mariæ Sphortiæ, quem cognomento Morum dicebant, ab Imperatore Maximiliano I. ſtabilibatur, ubi is quadringenta florenorum millia pro eo favore ſibi impenſo, Cæſari ſolviffet. A. 1523. Rex Galliarum Franciſcus, antiqua ſua jura repetens, Mediolanum invadebat, eo eventu, ut ipſe cum præcipua parte nobilitatis Caroli V. Captivus fieret. Ann. 1535. Franciſcus Sphortia improles deceſſerat; hinc Carolus V. Imperator Ducatum Philippo I. filio ſuo jure ſiduciario tranſcripſerat. A. 1700. Carolus II. potentiffimæ per Hiſpaniam Auſtriacæ familiæ ultimus ſurculus, exaruit graviffimum Europæ bellum poſt ſe relinquens. Statim Ducatus Mediolanenſis à Philippo V. Andegavenſi occupabatur; ſed ea fuerat Caroli III. (quem nunc Imperium V. nuncupat) fortuna, ut invictiffimi Herois ſui Eugenii forti dextrâ eum Ducatum è hoſtium manibus A. 1706. extorqueret. Magna igitur Sponſa, & Opulenta fuerit oportet, quæ tanto ambitu à tot procis expetebatur. Sed Huic Helenæ nunquam deerant celebratiſſimi per eum Ducatum Scotti, qui Vice-Comitum, Sphortiarum, Auſtriacorum & Gallorum variata alia poſt alia Regimina ita tranſiverant, ut intemeratæ fidei laudem ubivis retinerent; & ſialicubi vela obliquanda erant, ex Sapientiæ præſcriptu temporì cedebant. Enimverò rerum geſtarum Gloria Gentiles ſuos ex integro adæquat Eminentiffimus Purpuratus Bernardinus Scottus. Si Herculeam Mediolanum dicamus, Herculem Eminentiffimum Scottum ſtatuumus, qui Vitiorum Hydras, ut paulò poſt intelligemus, ſaluberrimis decretis dedomuit; ſi Fridericus Ænobardus, Sale diſſeminato, Mediolanum evertere conniſus eſt, Sal Sapientiæ Eminentiffimus Scottus eſt, qui ſaluberrimâ doctriâ patriam condiat. Si Arriani vapulârunt ſub Ambroſio, Quesnelliani Scottum acerrimum Sacræ Religionis propugnatores ſenſerunt. Si Carolus Magnus viſtricia per Lombardiam vexilla exſpicuit, Illuſtriſſima Scottorum familia, quæ præclariffimos Viros Patriæ dedit, fidem per tot Sæcula intemeratam in eâ ſervavit. Si Galeazii & Sphortiæ Mediolanum illuſtrârunt; Scotti patriis contenti Dynaſtiis ambitioſos longè præibant. Si Carolum III. & Philippum V. venerabundo nutu Mediolanum adoravit, utrique ambidextra, & Prudentiffima Scottorum Familia ex æquo ſatisfaciebat. A. 1711. Sacræ Rotæ Romanæ Auditor Bernardinus Scottus à Clemente XI. denominabatur: à Carolo VI. qui meritiffimum Virum non vulgariter æſtimabat, proponebatur. Dicasterium *della Rota Romana*, ut vocant, in maximis quibusve, per Chriſtianum orbem ſuper Eccleſiaſticis præbendis enatis diſceptationibus, diſcutiendis allaborat. Graviffimi ei judicio Viri, numero duodecim ex omnibus gentibus ſelecti præſident. Ex Germanus Unus, Unus ex Gallis, ex Hiſpanis duo, octo ex Italis aſſumuntur. Sacra Roma tres, Reliquæ Urbes, Italiæ Principes. Venetiæ, Bononia, Florentiæ, Mediolanum, & Ferrara ſingulæ unum pro ſe Auditorem ſubmittunt. Eodem tempore Bernardinus Scottus, Caffarelli loco, Gubernator Romanus, ſummo Pontificis in eum favore, deligebatur. Erat acri Vir ingenio, & juſtitia ad amuſſim expediendæ juratiſſimus; nullius favore in alterutram unquam deſlectens partem; prout in virtutes offendebat aut vitia, Probis *Syds benignum*, aſt *Tonans Jupiter* malefactoribus. In infames mulierculas & juvenum peſtes ſeveriffima Decreta pronuntiabat, eo eventu, ut eâ peſte Roma, Sanctitatis Sedes, magna ex parte liberaretur. Populo in amoribus erat, cum latrocinia, furta, & noſturnæ expilationes, hoc Catone ad clayum ſedente, rarò in populofiſſima urbe au-

diren-

direntur. Quando Pestis A. 1713. Viennæ in Auftria, Pragæ in Bohemiâ, & Hambur-
gi ad Albis ostium sito grassabatur, tam ille in peregrinos in eò rerum articulo rigoro-
sus existebat, quàm alias prono favore è remotis terris allatam Sapientiam revereba-
tur. Regina Poloniæ, Joannis Sobieskii relicta vidua, Romam transgressa, ad se veni-
entem Gravissimum Virum, nihil cunctata, iis honoribus exceptum voluit, quos Re-
giis Legatis, Sarmatici Solii Regina, impendere solita. Planè Scottus insignibus ani-
mi dotibus tantus in oculis Romanæ Urbis evaserat, ut comunibus Votis obsequen-
dum Sanctissimus Pater ratus, Sacro Purpuratorum Collegio eum A. 1715. 16. Maij
annumeratum voluerit. Clementis in eum encomia gemino veluti verbo compre-
hendebantur, quò dixisse videbatur omnia. *Intendimus* (ajebat) *Cardinalem promulgare* (nam
in Confistorio Secreto habito 29. Maij ejusdem anni reservatus fuerat) *Bernardinum Scot-
tum Rottæ Romanæ Auditorem, almæque Urbis nostræ Gubernatorem, pari cum JUSTITIÆ ac PRUDENTIÆ laude,
utroque munere perfunctum.* Justus erat, malefactorem in tota Urbe Romana nunquam passus
impunitum; prudens, nam ad ipsos etiam juris apices in judicando, ut sobriè pronun-
tiaret, respiciebat. A. 1717. 20. Junii in locum Fabritii Spadæ, quem mors subtraxe-
rat, Præfectus Signaturæ Justitiæ creabatur; & justissimum tunc equidem Sacra The-
mis nanciscebatur Judicem, qui litium ambages abrumpit, & jus suum cuilibet ita ad-
ministrat, ut etiam citò administratum intelligat. Ne egentium unquam deesset ne-
cessitatibus, Siculos Sacerdotes opum suarum impendio aluit, quos Regis Sardinia
Ministri, Monarchiam Sicilia recoquentes, vi cujus nimiam in Ecclesiasticos potesta-
tem sibi arrogabant, ceu inobedientes inde expulerant; merebantur Refugi, Catho-
licæ Ecclesiæ Obedientes filii, ut ab Eminentissimo Purpurato Scotto, Urbem Refugii
cunctis aperiente, opiparam reciperentur. Eodem anno in Ecclesia Nationali Me-
diolanensium, quæ Divis Ambrosio & Carolo Borromæo Sacra est, Princeps verè pa-
trius, præficiēbatur. Cùm eam primò Ecclesiam, magnifico stipatus comitatu, in-
traret, septem gentiles mytrati Antistites venientem excipiebant. Inde ad suum sub-
sellium, pretiosissimo conopœo desuper pendente, deductus, Divino Officio magno
pietatis sensu intererat, & præsentissimo gaudio exultabat, Patriam Mediolani sui, cui
Spiritus deberet, Ecclesiam, suæ demandatam curæ, ut pro vitali aurâ, quam hauserat,
multiplicato sœnore, popularibus salutem redderet. Sacro Officio ad Finem dedu-
cto, Hymnus Ambrosianus decantabatur, festa ballistarum explosione, & campanis
lætè per æra concrepantibus. Postea convivio opiparam instructo, Populares An-
tistites adhibebantur; & ut illius dici lætitiæ geminaretur, ab Eminentissimo Pur-
purato Annibale Albano lætissimus nuntius aderat, qui convivanti denuntiabat,
magni nominis Abbatiam, in Urbe Cremonensi, cum ditibus redditibus, Pontificis Clementis fa-
vore in eum collatam. Sed paulò post nitidissimum hoc Mediolanensium gemâ pene extin-
ctum fuisset; nam in villâ suâ suburbanâ (capracolam vocant) cùm ut ab imensis laboribus pau-
lulum respiraret, eò se contulisset, pœæ Spiritum amisit & vitam. Accessere graviter decum-
bentem Eminentissimi Purpurati Corradinus & Albanus, & prout pene declamatum Charissi-
mo gaudio latabantur. Postea ad Sacras Ædes Lauretanas peregrinabundus accesserat,
ut Magnam ibi Matrem, tot prodigijs per Orbem celebrem, de genu veneraretur,
*Sacræ illæ Ædes, in quibus Divina Virtute obumbrante, Verbum incarnatum est, ex Asia A. 1291. sedente Nicolao
IV. Pontifice, in Europam celebratissimo per orbem miraculo, deportabantur. Nam cùm Sacra Palestinâ, Christiano-
rum Principum sædâ discordiâ, amissa, & Turcici jugi facta fuisset, Deus Optimus Maximus, cujus Velle esse est, in Chri-
stiani Orbis solamen, & ut perpetuum apud nos haberemus summi beneficii, à Cælis præstiti monumentum, clementissimè
ordinavit, ut prædictæ ædes, Angelorum ministerio, in æra levarentur. Quingentorum milliarium spatio traducta, primò
omnium in Illyrico co-federunt; postea cùm duo fratres fundi illius domini, in Oblationes Fidelium Sacrilegas manus inie-
cissent, Cælestes Genii, eam impietatem averfati, iterum succollantes, in agro Piceno, baud procul Urbe RENEGATI
gratissimum Onus deposuerunt. Verum cùm is locus, utpote densissimâ silvâ horridus, latrociniis infestus evaderet, & pii
peregrinatores, cùm salutem quærerent, mortem in Ollâ invenirent, Divina illa Arca, tertium innovato stupendum in mo-
dum Prodigio, sub suavissimo Angelorum psallentium concentu, in eo demum agro conquievit, quæ ad Lovetam piissimam
Matronam spectabat; unde inclytum edium Lauretanas nomen. Thesaurus, qui Europæ Principum penè Univer-
sorum Regali magnificentia quadringentis abhinc annis in eas Sacras Ædes construxit, incomparabilis est, & Divitis, ut a-
junt, Regni divitias æquat. Decuit enim Cœli Regnam maximorum per Europam Thesaurorum fieri participem.
Has etiam Sacratissimas Ædes Eminentissimus noster Purpuratus largo tunc equidem Donatio
adauxit, ut ubi Cor ejus, Marianis ignibus exæstians, repositum esset, Thesaurus maneret.*